

Diziler ve Geleceğimiz Olan Çocuklar

Çocuklar ve gençlerin TV izlemeleri yaptıkları diğer etkinliklerin yanı sıra bir etkinlik olması gerekirken; ülkemiz için neredeyse zorunluluklar dışında yapılan tek keyifli iş gibi algılanmaktadır. Bir çocuk ya da gencin günde 1-2 saat TV izlemesi yeterlidir. Okuldan arta kalan zamanlarını spora ve müzik-resim gibi hobilere ayırmalıdır. Ancak gündelik hayatta hiç de öyle olmadığı görülmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden birisi çocuk ve gencin anne-babasının da TV'ye bağımlı olması ve hobilerinin bulunmamasıdır. Çocuk evde neyi görürse ona alışır. Okul öncesi dönem çocukları evde ister anneleriyle, ister büyükanneleri, ister bakıcılarıyla olsun kaderleri TV başına oturtulmaktadır.

Okul öncesi dönemde çocuk hayalle gerçeği de ayırt edemez. Bir insanın uçtuğunu gördüğünde bu duruma inanır ve kendisinin de uçabileceğini zanneder. Dolayısıyla izlediği programlar, üzerinde yanlış etkiler bırakabilir. Bizim

toplumumuzda kalabalık ailelerde çocuk ve gençler için yanlış olan bir alışkanlık da yetişkinler için ve yetişkinler dünyasını anlatan dizilerin büyükanne-büyükbaba, anne-baba ve çocuklar hep birlikte izlenmesidir. Oysa bir ailedeki bireyler yaşlarına ve deneyimlerine göre çok farklı algılara sahip olduğundan yetişkinleri olumsuz etkilemeyen diziler çocuk ve genç için travmatik olabilir. Dünyayı güvenilmez algılamasına, korku, endişe ve öfke duyguları geliştirmesine neden olabilir.

Öncelikle sormamız gereken soru 'Çocuklar ve gençler dizilerden olumsuz etkileniyor mu?' sorusundan çok 'Çocuğum neden bu kadar TV izleme ihtiyacı duyuyor?' olmalıdır. Anne-babasıyla ve yaşlılarıyla doyurucu sohbetler yapabilen, zamanını zevkli geçirebileceği hobileri olan çocuk, genç ya da yetişkinler TV'ye bu kadar çok takılmazlar.

KONUŞMA BECERİSİ: 2 yaş altı çocukların televizyon izlemesi, konuşma becerisini zedeliyor.

Tv'nin 4 Önemli Zararı

Amerika Pediatri Akademisi'ne göre, çocukların günde 1, en fazla 2 saatten fazla televizyon izlemesi son derece zararlı. Aksi halde bu durum çocuklarda telafisi mümkün olmayan yaralar açıyor. Çünkü fazla televizyon izleyen çocuk;

- Başkalarının çektikleri acı veya sıkıntılara duyarsızlaşıyor
- Çevresine ve çeşitli olaylara karşı bir korku geliştiriyor
- Başkalarına karşı saldırgan veya zarar verici davranışlar geliştirme eğilimi içine giriyor
- Sürekli televizyonun karşısında oturduğu için aşırı kilo problemi artıyor

İLETİŞİM: Ekran karşısında asosyalleşen çocukların iletişim kurma yeteneği zarar görürken, odaklanma süreleri de kısalıyor.

KELİME DAĞARCIĞI: 6 ila 30 aylık çocukların TV izlemesi, kelime dağarcığını da daraltıyor.

SİNAPTİK BAĞLANTI: Televizyon, beyin nöronlarını ve gürültüyü çeşitli sinyallerden ayırt etmeye yarayan sinaptik bağlantıları öldürüyor.

Çocuklar Ne Kadar TV İzlemeli?

1-4 yaş arası: Küçük çocuklar, bir büyükle birlikte televizyon izledikleri zaman bu onlar için çok yararlı olur. Çocuğa izlediği program hakkında bilgi verebilirsiniz. Çocuk aklına takılan soruları size sorar. Küçük çocuğun hiç anlamadığı programları izlemesine izin verilmemeli. Unutmayın bize hiç de ürkütücü gelmeyen şeyler çocuklar için büyük bir korku kaynağı olabilir. Çocuğun özel korkularının neler olduğunu bilmek, televizyon programı seçimi konusunda size yardımcı olacaktır. Oyun çağındaki çocukların yarım saatten fazla televizyon izlemeleri sakıncalıdır. Çocuk televizyon izledikten sonra onu hemen yatağına yatırmak hatadır. Çocuğun gerçek dünyaya geri dönmesi için ona yarım saat süre tanınmalı.

5-12 yaş arası: Şiddet ve cinsellik içeren programları çocukların izlemelerine izin verilmemeli. Çocukların izleyebilecekleri programları saptamanız zor olmaz. Ancak diğer çocuklar belli bazı dizileri izliyorlarsa, çocuğunuzun bunları izlemesine izin vermek zorunda kalabilirsiniz. Arkadaşlarının yanında güç duruma düşmesi olasılığını dikkate almak zorundasınız. Bu takdirde çocuğa programın zararları konusunda bilgi vermeniz yerinde olur. Çocuklar için hazırlanan programların dışında belgeseller ve öğretici diziler, onlar için yararlıdır. Bu yaşlardaki çocuk-

ların iki saatten fazla televizyon izlemelerine izin verilmemeli.

Genç adayları: Artık çocukluk dönemini geride bıraktıklarını düşünen genç adayları, televizyonda her çeşit programı izlemek isteyeceklerdir. Cinsellik ve uyuşturucularla ilgili programlar sırasında genç adaya bilgi vermek gerekir. Pembe dizilerde yaşanan olaylar genellikle genç adaylarının ilgisini çeker. Onlara dizi kahramanlarından örnekler vererek uyarılarda bulunabilirsiniz. Şiddet içeren dizi ve filmleri izleyen genç adaylarına gerçek hayat ile televizyonda izlenenlerin farklı olduğunu anlatmak gerekir. Küçük çocuklar gibi yetişkinlik çağına yaklaşanların da büyükleriyle birlikte televizyon izlemelerinde yarar var. Çocukların odalarına küçük ekranlı bir televizyon alıcısı yerleştirmek onlara zarar verecektir.

Televizyon Dizilerinin Etkileri

Bazı yerli diziler özellikle bol reyting alma problemiyle bol bol acılı sahneler içeren filmler yapıyorlar. Sömürülen küçük çocuklar, üvey anne ya da üvey baba eliyle şiddet gören, hayata tutunmaya çalışan ya da tacize uğrayan çocukları anlatan pek çok dizi söz konusu. Pek çok ani-

masyon çocuk filminde kahramanın anne ya da babası ölür bazılarında ikisi de. Çocuk tamamen yalnızdır ve ne yapacağını bilemeden hayata tutunmaya çalışır. Yetiştirme yurduna gitmemek için çaba harcar vs. Çocuk üzgündür. Haliyle izleyen çocuklar da üzgündür. Peki sonra...

Hayatının en hızlı gelişim gösteren ve etkilenmeye en çok açık ilk yıllarını yaşayan çocuklar Türkiye nüfusu içinde önemli bir yer tutmaktadır. Çocukluğun ilk yılları, kişinin yetişkinliğinde ulaşacağı bedensel ve zihinsel düzeyi saptayan, ruhsal ve toplumsal olgunlaşmasını biçimlendiren kritik yıllar olup, erken çocukluk yıllarında sağlıklı büyüme ve psiko-sosyal gelişim, geniş ölçüde çocuğun sosyal çevresiyle birlikte yaşadıklarına bağlıdır. Bu tür filmlerle büyüyen bir çocuk hayatı daima acı olarak görülür. Mutsuzdur ya da mutsuz olması gerektiğini düşünür. Çocuklarımız bundan etkilenir ve ileride de toplumumuz etkilenecektir. Bu dizilerin çocuklara etkilerini kısaca ele alırsak;

*Aile içindeki iletişimsizlik çocuğun daha fazla televizyon izlemesine, izledikçe de olayların çözümü değil daha da karmaşıklaşıp aileye duyduğu öfke ve kızgınlığın

